

**Økonomisk bærekraft
- forslag til utredningsoppdrag II**

Orientering for formannskapet, 30. april 2024

Bakgrunn for saken

- I sak 38/23 Handlings- og økonomiplan 2024–2027 ble det vedtatt et budsjett for 2024 med et negativt driftsresultat på 33,5 millioner kroner og med bruk av disposisjonsfond på 157,9 millioner kroner.

Håndtering av budsjettert underskudd

- I kommunestyresak 9/24 vedtok kommunestyret en strategi for håndtering av underskuddet og hvordan det skal arbeides videre med å skape tilstrekkelig økonomisk handlingsrom. Kommunestyret fattet følgende vedtak:
 - *Kommunestyret slutter seg til kommunedirektørens vurdering av at uspesifisert saldering på 30 millioner kroner ligger sentralt plassert gjennom året.*
 - *Kommunedirektøren bes om å redegjøre for den økonomiske utviklingen i formannskapet i hvert møte.*
 - *Eventuelle salderingstiltak som ligger utenfor kommunedirektørens fullmakter legges frem for kommunestyret fortløpende.*
 - *Kommunedirektøren bes om i rammesaken å legge frem på overordnet nivå hvilke salderingsforslag som vil bli foreslått i Handlings - og økonomiplan 2025-2028*

Utredningsoppdrag

- Strukturelle endringer i tjenestetilbudet
- Demografiske endringer
- Omfang og kvalitet på kommunale tjenester
- Legge ned tilbud, nedskalere tilbud eller i større grad se tilbud i sammenheng
- Organisering og bemanning
- Bruk av kommunale bygg og vurdering av nødvendigheten av å leie lokaler eksternt
- Teknologi og digitalisering
- Sykefravær
- I tillegg kommer utredningsoppdrag og/eller orienteringer om tiltak som er iverksatt.
 - Eksempelvis organisering av de øverste ledernivåene som det vil bli orientert om, men ikke bedt om utredningsoppdrag på.
 - Tiltak som iverksettes for å få ned sykefraværet vil bli drøftet og orientert om.

Vedtatte utredninger

- Tiltak 1: Reduksjon åpningstid barnehage
- Tiltak 2: Reduksjon åpningstid SFO
- Tiltak 3: Skolestruktur
- Tiltak 4: Vurdere innleie av modulbygg ved skolene
- Tiltak 5: Barnehagestruktur
- Tiltak 6: Vurdere sentralt opptak i barnehagene
- Tiltak 7: Lokale moderasjonsordninger i barnehage og SFO
- Tiltak 8: First Lego League
- Tiltak 9: Sommerskolen
- Tiltak 10: Vurdere ikke lovpålagte tjenester i skole og barnehage
- Tiltak 11: Produksjonskjøkken og drift av kafeer i helse og omsorg
- Tiltak 12: Samlokalisering av bibliotek og innbyggertorg/knutepunkt
- **Tiltak 13: Brannstasjonsstruktur (tatt ut)**
- Tiltak 14: Avgiftsbelegge flere utfartsparkeringer

Forslag til nye utredningsoppdrag

- Tiltak 15: Nedre Eik gård
- Tiltak 16: Organisering av arbeid med tilskuddsordninger
- Tiltak 17: Drammen kommunale pensjonskasse
- Tiltak 18: Drammen rådhus – leiekontrakt
- Tiltak 19: Samlokalisering av krisesenter
- Tiltak 20: Kjøp av tjenester – helse, sosial og omsorg
- Tiltak 21: Struktur helsestasjoner
- Tiltak 22: Akutt bostedsløse/botilbud
- Tiltak 23: Samlokalisering av barnevernstjenesten
- Tiltak 24: Egenbetaling transport og praktisk bistand
- Tiltak 25: Vikarpool innen P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Tiltak 26: Innføring av gebyr/brukerbetaling ved hjemkjøring av hjelpemidler
- Tiltak 27: Vurdering av fastlegefunksjon ved legevakten
- Tiltak 28: Kinnerud gård
- Tiltak 29: Drammensbadet KF

Utredningsoppdrag i neste møterunde

- Ny runde med flere utredningsoppdrag
- Beskrivelse av lovpålagte- og ikke lovpålagte tjenester
- Vurdering av investeringer
 - Forenklinger
 - Kostnadsreduserende tiltak
 - Utsette
- Sak som prioriterer hvilke utredningsoppdrag som skal tas med videre i arbeidet med Handlings- og økonomiplan 2025-2028
- Rammesak 2025

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve

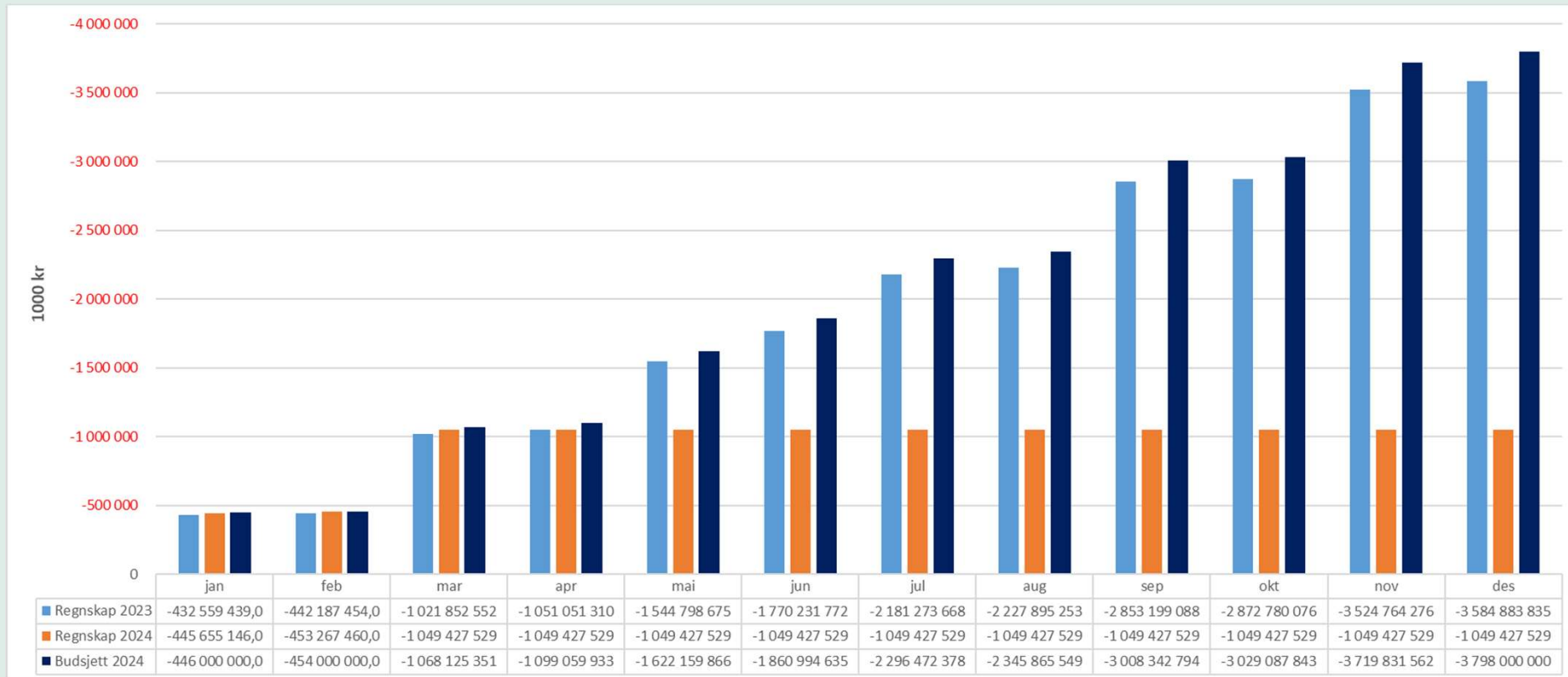

Nøkkeltall

- Skatteinntekter
- Netto lønnskostnader
- Overtid og vikarer
- Økonomisk sosialhjelp
- Kjøp av plasser utenfor egen kommune (P05, P06, P07)
- Ansettelsesstopp – oppfølging
- Sykefravær

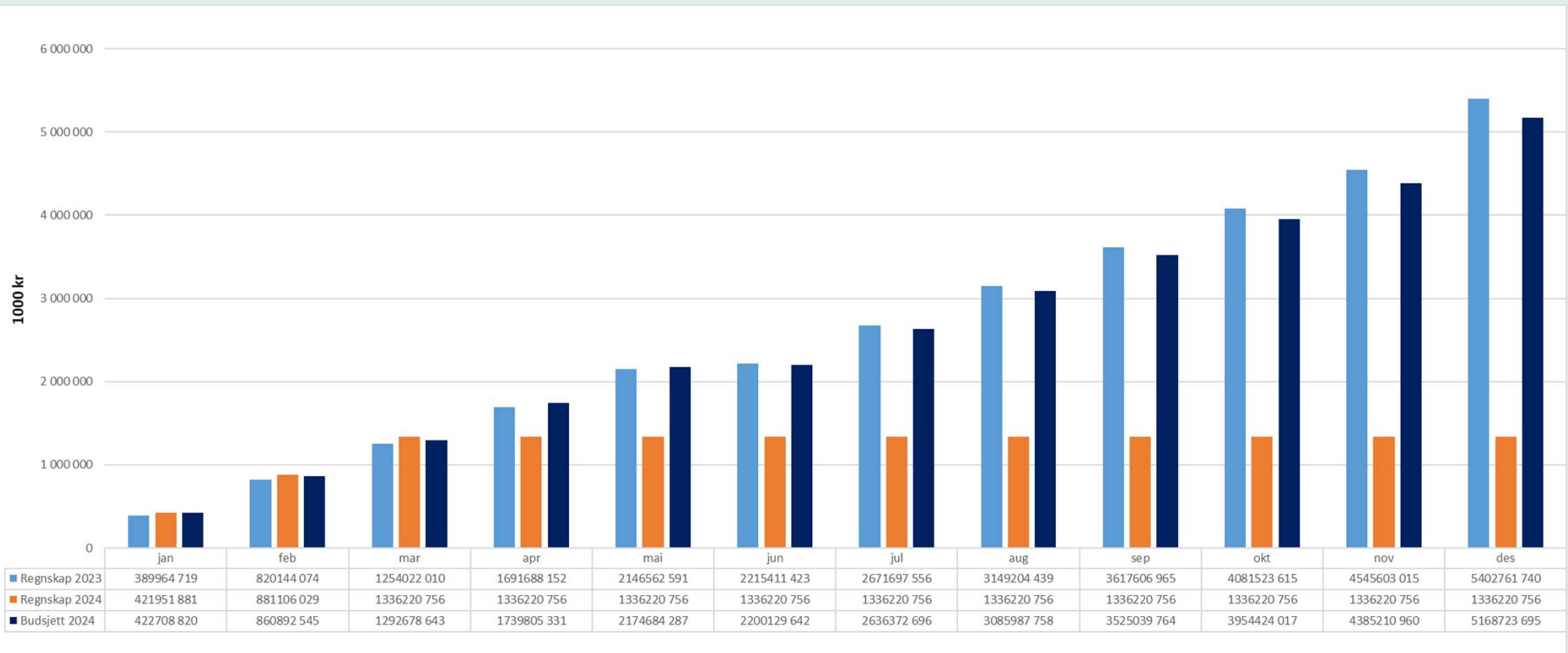

Skatteinntekter

Netto lønnskostnader

Overtid

Overtidstimer - måned			
Sum av Overtidstimer	År		
Måned	2022	2023	2024
jan	7 064	9 914	9 482
feb	5 093	8 438	8 169
mar	5 508	9 906	6 237
apr	6 268	10 032	203
mai	9 336	11 520	
jun	9 177	10 150	
jul	14 439	11 536	
aug	9 931	11 142	
sep	8 867	12 155	
okt	8 040	10 879	1
nov	10 341	11 959	-
des	12 518	12 027	12
Totalsum	106 582	129 658	24 104

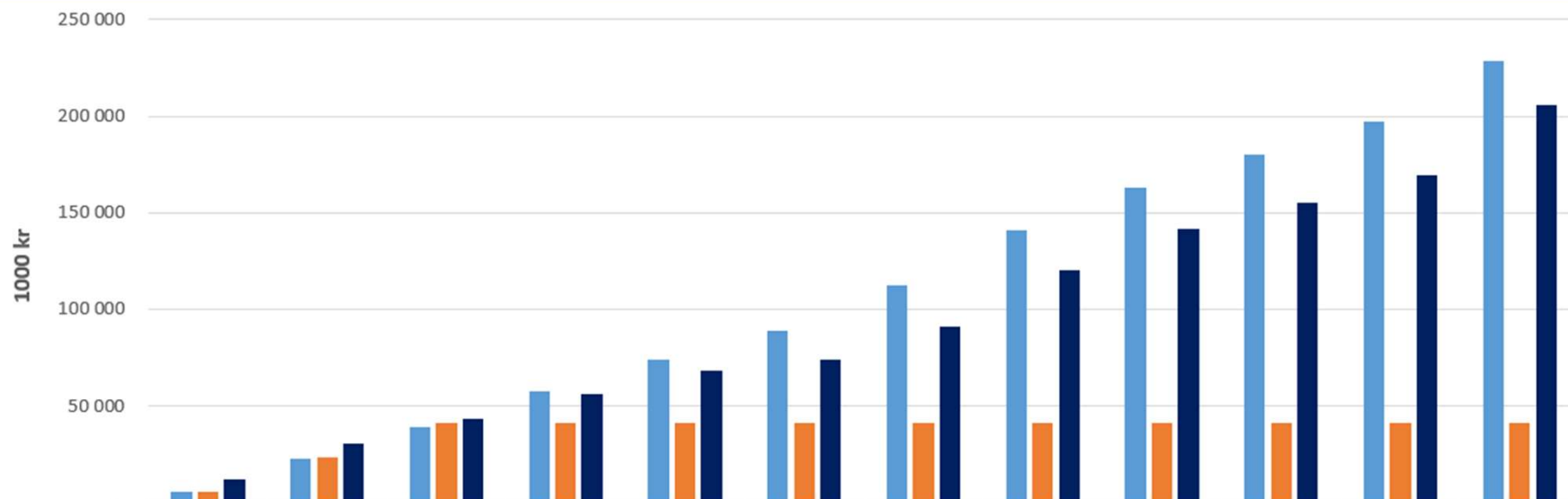
Overtidstimer* - måned		
Overtidstimer total	År	
Måned	2023	2024
jan	11 311	10 738
feb	9 691	9 420
mar	11 456	7 266
apr	11 206	301
mai	12 736	
jun	12 239	
jul	12 041	
aug	12 364	
sep	13 902	
okt	12 505	3
nov	13 829	-
des	13 180	14
Totalsum	146 460	27 742

- Bruk av overtid redusert fra 2023
- Må gå noen måneder før det kan fastslås at trenden er snudd
- *Tabell nr. 2 inkluderer overtidstimer som er tatt som avspasering, i tillegg til overtid som er utbetalt over lønn. Dette gjelder for overtid i 2023 og 2024. Tallene som inkluderer tid til avspasering kan derfor ikke sammenliknes direkte med tall fra tidligere år (før 2023).

Vikarer

Kostnad interne vikarer akkumulert

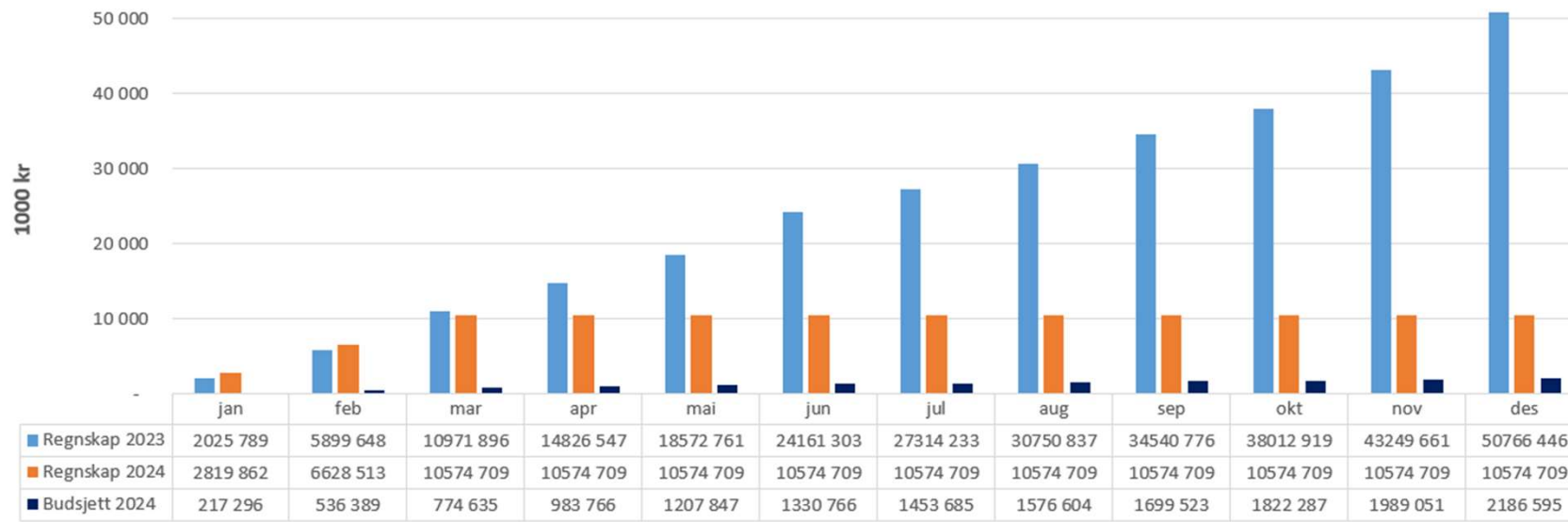

	jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sep	okt	nov	des
■ Regnskap 2023	5628 573	22603 949	38739 400	57224 442	74103 569	89182 043	112287 635	140980 194	163253 258	180085 137	197427 913	228685 514
■ Regnskap 2024	5528 462	23282 024	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782	41168 782
■ Budsjett 2024	12094 348	30278 786	43533 801	56252 806	68483 538	74118 341	90869 424	120408 570	141421 699	155365 593	169213 435	205731 835

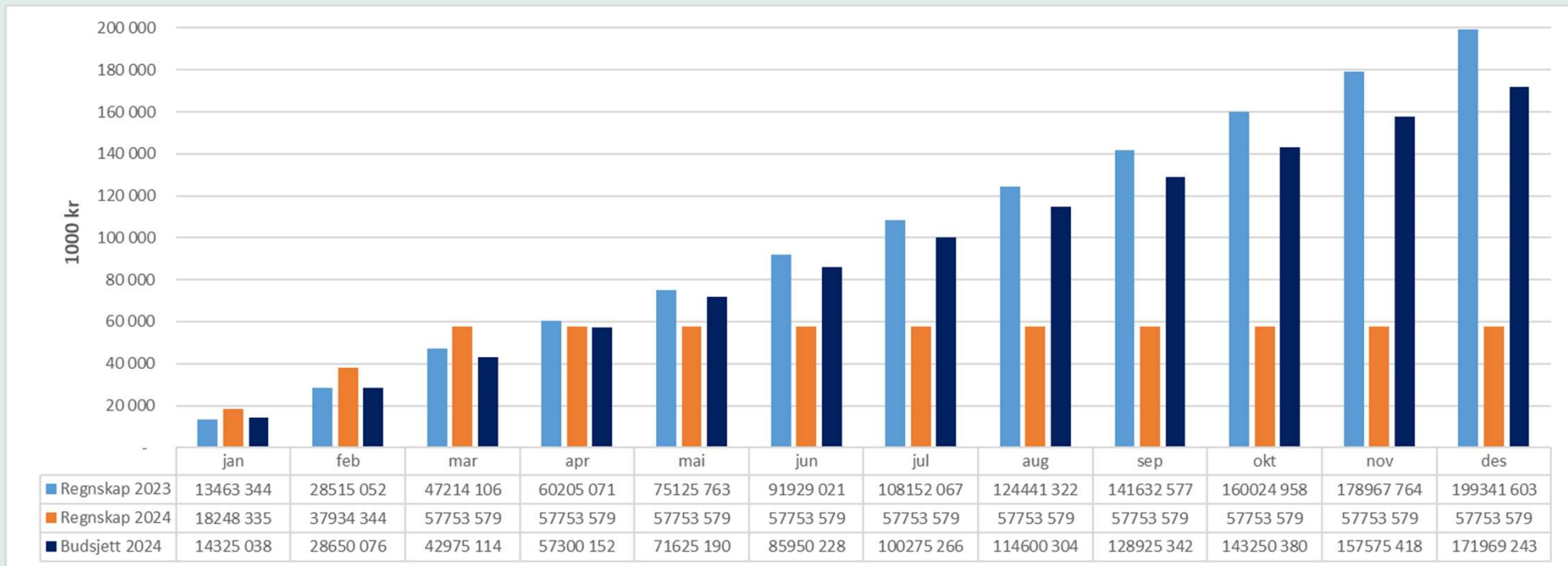
Vikarer

Kostnad vikarer fra vikarbyrå akkumulert

Økonomisk sosialhjelp

- Økning i økonomisk sosialhjelp skyldes i hovedsak bosetting av flyktninger
- Avgjørende at bosatte flyktninger kommer seg videre i utdanning/arbeid etter at introduksjonsprogrammet er gjennomført

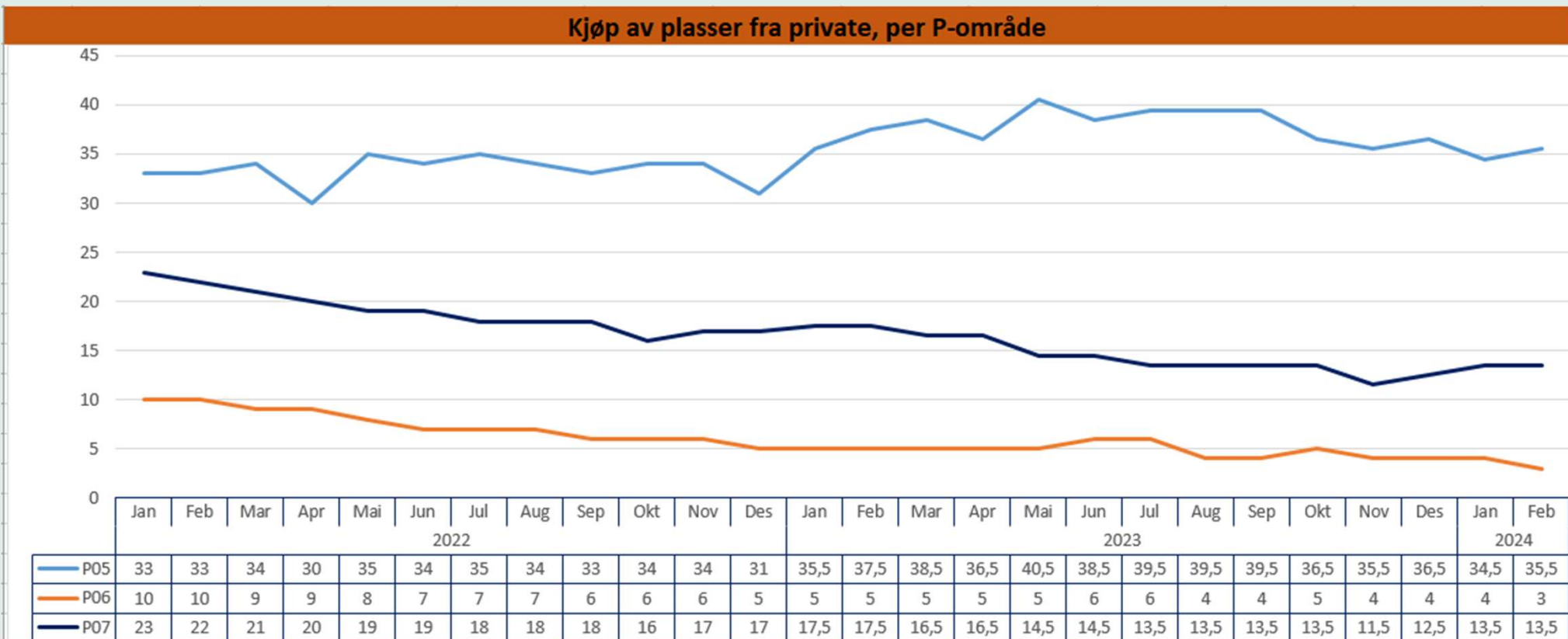
Økonomisk sosialhjelp – Antall mottakere

Antall mottakere av sosialhjelp					
	År				
Måned	2020	2021	2022	2023	2024
Jan	1 221	1 196	1 080	1 182	1 411
Feb	1 301	1 286	1 091	1 242	1 460
Mars	1 367	1 424	1 140	1 360	
April	1 443	1 036	1 045	1 158	
Mai	1 227	1 181	1 057	1 174	
Juni	1 242	1 257	1 091	1 282	
Juli	1 224	1 138	986	1 239	
Aug	1 165	1 168	1 073	1 233	
Sep	1 229	1 173	1 134	1 307	
Okt	1 210	1 175	1 172	1 380	
Nov	1 243	1 190	1 218	1 439	
Des	1 217	1 116	1 278	1 448	
Antall unike mottakere for året	2 909	2 871	2 916	3 184	

Kjøp av plasser utenfor egen kommune (P05, P06, P07)

Kjøp av plasser fra private, per P-område

Ansettelsesstopp

Radetiketter	Utlysninger			Stillinger			Totalt Utlysninger	Totalt Stillinger	Stilling
	januar	februar	mars	januar	februar	mars			
P01 Skole	18	1	18	51	1	47	37	99	Avdelingsleder(5), Lærer (66), Lærervikar (1), Miljøterapeut (4), Pedagogisk medarbeider(11), Prosjektleder(1), Sosialfaglig medarbeider(2), Spesialkonsulent(1), Spesialpedagog(1), Synspedagog(1), Uspesifisert(6)
P02 Barnehage	3	3	3	3	3	12	9	18	Barne- og ungdomsarbeider (1), Barnehagelærer (5), Pedagogisk leder (4), Pedagog (8)
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	2	4	2	3	6	6	8	15	Avdelingsleder (1), Barnevernskonsulent/kontaktperson (5), Helsepsykeleier (1), Jordmor (2), Kontorfaglig konsulent (1), Logoped/ PP-rådgiver (1), Miljøterapeut (2), Pedagogisk-psykologisk rådgiver (2)
P04 Helse	2	3	1	13	12	1	6	26	Fastlegehjemmel (4), sommervikariat som sykehjemslege (12), sommervikar (10)
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	7	2	8	18	11	33	17	62	Vernepleier (12), Avdelingsleder (2), Helsefagarbeider (11), Privat avlaster i eget hjem (10), Sommervikar (26), Vikarer jobb- og aktivitet (1)
P06 Hjemmetjenester og institusjon	28	12	16	117	48	30	56	195	Sykepleier (34), Spesialkonsulent (5), Vernepleier (1), Avdelingsleder (6), Demenskoordinator (1), Vikar og helgestilling (19), Helsefagarbeider (15), Sommervikar (67), Sommerjobb (37), Tilkallingsvikarer assistent BPA (1), Sykepleierstudenter, vernepleierstudenter og helsefagarbeidere (8), servicekonsulent (1)
P07 Rus og psykisk helse	1		1	4		2	2	6	Sykepleier og Sosionom/miljøterapeut (2), Sykepleier/Vernepleier/Helsefagarbeider/Miljøterapeut (4)
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	2	1	2	2	1	2	5	5	Barnehagelærer (1), Helsepsykeleier (1), Saksbehandler (2), Økonomiforvalter (1)
P09 Kultur, fritid og idrett	3	4	3	17	4	19	10	40	Avdelingsleder (1), Bibliotekar (1), Ringevikarer (1), Rådgiver (2), Støttekontakt/fritidskontakt (30), Turistvert (3), Ungdomsbibliotekar (1), Virksomhetsleder (1)
P11 Utbygging og samferdsel	1	3	2	1	5	2	6	8	Avdelingsleder (1), virksomhetsleder (1), sommervikar (3), juridisk rådgiver (1), anleggsgartner (2)
P12 Vann, avløp og renovasjon	2			3			2	3	Avdelingsleder (1), rørlegger (2)
P13 Arealplan, klima og miljø			1			1	1	1	Avdelingsleder (1)
P14 Ledelse, styring og administrasjon	2	1	1	95	1	1	4	97	Aktivitetsledere og assistenter (15), rådgiver (2), Lærling (80)
Totalsum	71	34	58	327	92	156	163	575	

**DRAMMEN
KOMMUNE**
- et godt sted å leve

Utredningsoppdrag

Tiltak 15: Nedre Eik gård

- Nedre Eik gård startet som rehabiliteringstiltak for rusavhengige i 2021, med forankring i innovasjonsstrategi fra tidligere Drammen i 2017. Rehabiliteringsmodellen er ikke bærekraftig med dagens 5-6 beboere og det trengs investeringsmidler for å øke kapasiteten.
- Tiltaket består i å utrede videre drift og utvikling av Nedre Eik gård, herunder vurdering av kommunale investeringer på Nedre Eik gård, mulighet for samarbeidsavtaler/ samarbeid med andre kommuner, partnerskap med ideelle organisasjoner, overdragelse av virksomheten ved gården eller avvikling av driften.

Utredningsoppdrag

Tiltak 16: Organisering av arbeid med tilskuddsordninger

- Kommunen betaler ut en rekke tilskudd til organisasjoner, lag og foreninger. Det er allerede igangsatt et arbeid med gjennomgang av tilskuddsordninger.
- Kommunen søker i dag flere eksterne tilskudd, men uten helhet og systematikk i hva som søkes, hvordan midlene benyttes og rapportering.
- Tiltaket innebærer en utredning av hvordan kommunen kan styrke arbeidet med å hente inn og benytte eksterne tilskuddsordninger, og arbeidet med tilskuddene kommunen deler ut.

Utredningsoppdrag

Tiltak 17: Drammen kommunale pensjonskasse

- Når "Nye Drammen kommune" ble etablert i 2020 ble det i 2018/2019 foretatt en vurdering av om kommunen skulle tilslutte seg KLP eller om Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) skulle være leverandør for hele den nye kommunen.
- Kommunedirektøren vurderer at pensjonsleveranser er en anskaffelse på lik linje med andre anskaffelser og vurderer at tjenestepensjon med jevne mellomrom bør utsettes for konkurranse.
- Tiltaket innebærer utredning av mulig konkurranseutsetting av pensjonsleveranse.

Utredningsoppdrag

Tiltak 18: Administrasjonslokaler

- Drammen rådhus, Svelvik rådhus og rådhuskvartalet i Mjøndalen er administrasjonslokaler som, samlet sett, har store kostnader til leie, drift og vedlikehold. Lokalene eies av Drammen kommune, Drammen kommunale pensjonskasse, KLP og Eidra AS.
- Tiltaket innebærer utredning av kommunens behov for lokaler til administrasjon ved de tre lokasjonene og hva som skal gjøres med byggene videre.

Utredningsoppdrag

Tiltak 19: Samlokalisering av krisesenter

- Krisesenteret består i dag av en mannsbolig og en kvinnebolig. Det har pågått et arbeid med å finne en ny løsning for krisesenteret som innebærer samlokalisering av manns- og kvinneboligen. En samlokalisering vil medføre økte kostnader til leie og/eller investeringer
- Tiltaket innebærer å se på løsninger innenfor dagens bygg eller leie til en lavere kostnad, eventuelt uten at det innebærer samlokalisering av manns- og kvinneboligen.

Utredningsoppdrag

Tiltak 20: Kjøp av tjenester – helse, sosial og omsorg

- Helse og omsorgstjenestene kjøper bo- og tjenestetilbud for over 100 millioner kroner per år av private leverandører. Mange av kjøpene gjennomføres som enkeltanskaffelser/minikonkurranser.
- Tiltaket innebærer en gjennomgang av eksterne kjøp, vurdere hvilke tjenester kommunen kan tilby billigere i egenregi og slutføre arbeidet med ramme-/driftsavtaler med leverandører, slik at kostnadene blir mer forutsigbare i de tilfellene der det er nødvendig å kjøpe bo- og/ eller tjenestetilbud.

Utredningsoppdrag

Tiltak 21: Struktur helsestasjoner

- I Drammen kommune er det i dag 6 helsestasjoner som til sammen skal dekke tilbudet til barn 0-5 år. Antall barn i alderen 1-5 år har gått ned de siste årene, og prognoser fra SSB tilsier at denne trenden kommer til å fortsette i årene som kommer.
- Dette tiltaket innebærer å utrede blant annet om antall helsestasjoner kan reduseres for å tilpasse driften til færre barn og om åpningstider ved enkelte helsestasjoner kan justeres.

Utredningsoppdrag

Tiltak 22: Akutt bostedsløse/botilbud

- Nåværende midlertidige botilbud for akutt bostedsløse er lokalisert på flere ulike steder i kommunen. Oppfølgingen i boligene er fragmentert og det oppleves utfordringer med ødelegging av inventar, fare for brann med videre.
- Tiltaket innebærer vurdering av en samlokalisering av midlertidig botilbud til den mest krevende gruppen bostedsløse på én adresse.

Utredningsoppdrag

Tiltak 23: Samlokalisering av barnevernstjenesten

- Barnevernstjenesten består av 7 avdelinger. Virksomheten er lokalisert i 4 ulike bygg fordelt på 3 ulike lokasjoner. Virksomheten disponerer også lokaler på Svelvik og Fjell der det er fast tilstedeværelse i tillegg til møter ved behov.
- Tiltaket innebærer å utrede muligheten for full samlokalisering av barnevernstjenesten og vurdering av åpningstid/kontortid.

Utredningsoppdrag

Tiltak 24: Egenbetaling transport og praktisk bistand

- Praktisk bistand, rengjøring og dagsenter for eldre er tilbud kommunen kan kreve egenandel for. Kommunen kan også, på visse vilkår, ta egenbetaling for transport til og fra dag- og aktivitetstilbud.
- Tiltaket innebærer en gjennomgang av transporttilbudet og av egenbetalingsordningen.

Utredningsoppdrag

Tiltak 25: Vikarpool innen P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne

- En vikarpool består av faste ansatte som jobber på tvers av avdelinger. Selv om de har faste stillinger og turnuser, kan avdelingen de skal jobbe i, variere. Dersom en vikarpool organiseres og driftes på rett måte, kan det gi økonomiske effekter i form av blant annet redusert bruk av overtid og ekstravakt, redusert sykefravær og rett bruk av kompetanse.
- Tiltaket innebærer å utrede om og eventuelt på hvilken måte det kan etableres en vikarpool for P05 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Utredningsoppdrag

Tiltak 26: Innføring av gebyr/brukerbetaling ved hjemkjøring av hjelpemidler

- Det er i dag ikke gebyr/betaling ved utkjøring eller innhenting av kommunale hjelpemidler.
- En innføring av gebyr vil kunne gi inntekter og vil kunne gi redusert belastning på kommunens kapasitet til utkjøring og innhenting av hjelpemidler ved at flere velger å hente mindre hjelpemidler selv, i praksis som oftest pårørende.
- Tiltaket innebærer vurdering av å innføre brukerbetaling for hjemkjøring av hjelpemidler.

Utredningsoppdrag

Tiltak 27: Vurdering av fastlegefunksjon ved legevakten

- En fastlegefunksjon ved Drammen legevakt vil kunne håndtere ikke-øyeblikkelig hjelp for pasienter som ikke allerede har en fastlege. Målgruppen inkluderer studenter, flyktninger, gjestearbeidere, turister og andre som midlertidig oppholder seg i kommunen. I dag håndteres disse av ordinær legevakt og gjennom avtaler med fastlegesenter.
- Tiltaket innebærer å utrede etablering av en slik funksjon ved legevakten.

Utredningsoppdrag

Tiltak 28: Kinnerud gård

- Drammen kommune eier Kinnerud gård ved SIF- hytta i Konnerudmarka. Gården har stått tom siden sommeren 2023. Gården består av hovedhus, et lite frittstående hus, låve, slåtteeenger og utmarksområder.
- Tiltaket innebærer vurdering av om gården ...
 - ... delvis kan erstatte behovet kommunen i dag har til å kjøpe eksterne tilbud/plasser innenfor ulike programområder, for eksempel elevplasser på gårder i andre kommuner, mestrings- og aktivitetstilbud for andre grupper,
 - ... kan drives videre sammen med andre aktører eller frivillige lokale foreninger i et økonomisk bærekraftig perspektiv,
 - ... kan brukes til å tilby kommunale og frivillige aktiviteter/tilbud på hverdager og helger eller
 - skal forpaktes videre eller selges.

Utredningsoppdrag

Tiltak 29: Drammensbadet KF

- Drammensbadet KF skal ivareta kommunens forpliktelser til å gjennomføre svømmeopplæring og tilfredsstillende behov for idrettsaktivitet, opplæring, rekreasjon og helsefremmende tiltak. Drammensbadet KF skal driftes med størst mulig grad av selvfinansiering. Selskapet hadde i 2023 et underskudd på 8,2 millioner kroner og selskapet har nå negativ egenkapital.
- Tiltaket innebærer utredning av mulige tiltak for å bedre økonomien i Drammensbadet KF. Dette kan innebære vurdering av åpningstider for badet og kafeen, vurdere automater i stedet for bemannet servering, samarbeid med andre aktører med mer.